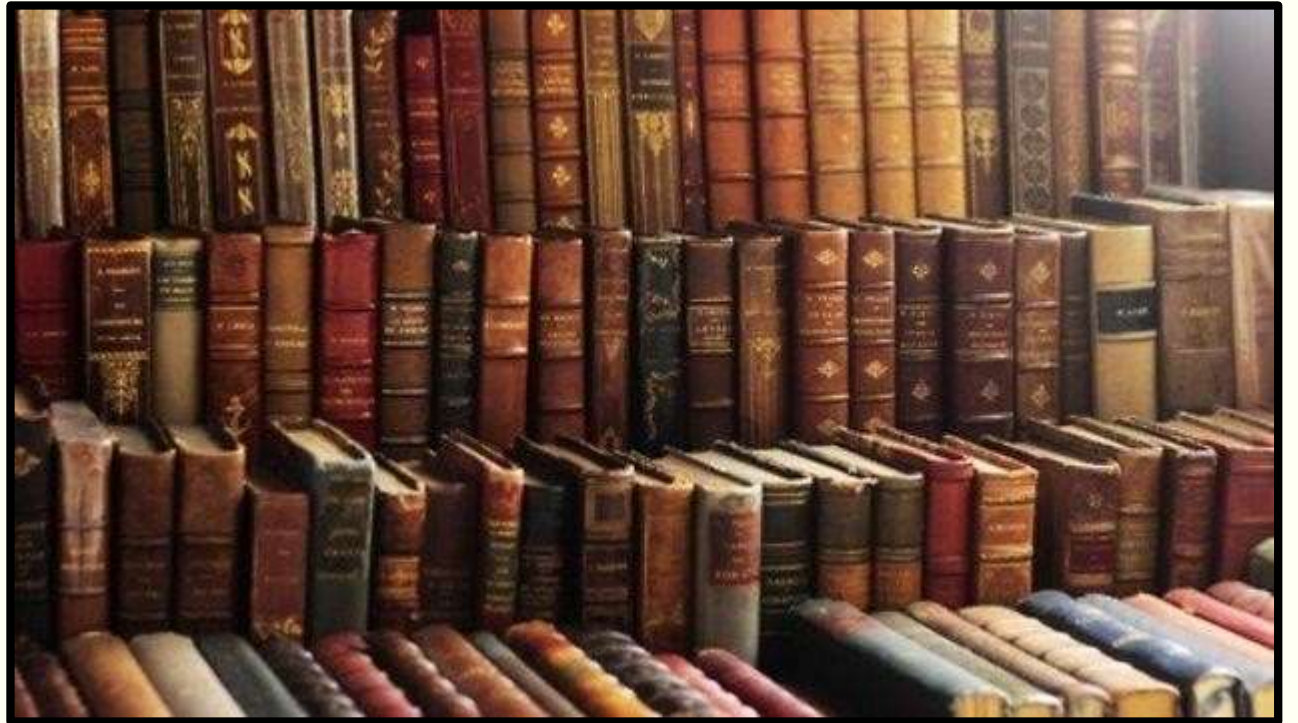

Andželko Vuletić

ŽIVOT I STVARALAŠTVO

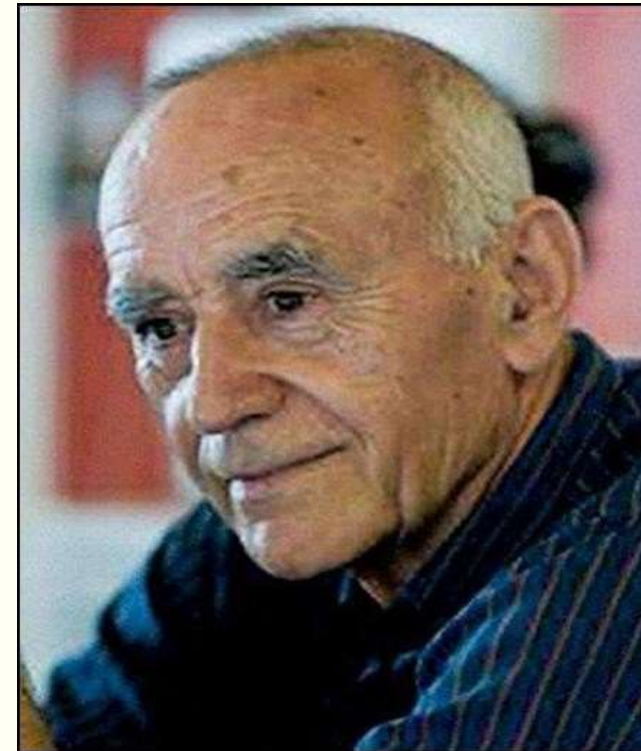
IV. razred gimnazije

Renata Primorac, prof.

Gimnazija Ljubuški

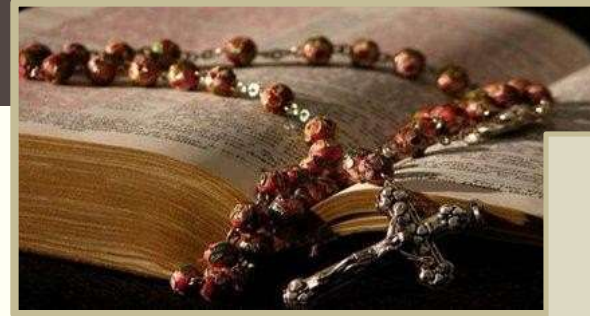
ANĐELKO VULETIĆ (1933.)

- ❖ Rođen je u Trebimlju, Bosna i Hercegovina.
- ❖ Pjesnik, romanopisac, prozaist.
- ❖ Poslije gimnazije u Trebinju, upisuje Filozofski fakultet u Sarajevu.
- ❖ Diplomirao je književnost u Beogradu.
- ❖ Vraća se u Sarajevo i tu ostaje sve do 1993. kada odlazi u Zagreb.
- ❖ Jedan je od naših najprevođenijih pisaca.

Anđelko Vuletić je prkosnik, on se ne jada, jer namjerno izaziva sudbinu da bi nastavio živjeti po svome. - Vlatko Pavletić

POEZIJA

- ❖ Kada govorimo o Vuletićevoj poeziji, prije svega mislimo na pjesnikov zavičaj – Hercegovinu.
- ❖ Zavičaj je postao ljubav, ishodište, poticaj i snaga stvaralaštva.
- ❖ Zavičaj je antropomorfiziran (poosobljen), a poezija nošena začudnom imaginacijom.
- ❖ Vuletićeve pjesme moderna su lirika podignuta na razinu univerzalne ljepote.

Molitvenik moje majke

*Kad gori kuća moga oca i moje
majke,
ja mogu stajati mirno, jer se moje riječi
vatre ne boje.
Atli – kad gori kuća moga oca, u pepeo
zauvijek
odlazi i njegova slika na zidu, i njegov
okamenjeni uzdah,
i njegov mrki pogled koji strepi
u daljinu,
i njegov znoj koji se miješao sa zemljom, i
njegov glas koji je nadjačavao
vjetar, i njegova
večernja molitva i njegov podnevni smijeh –
te dvije rijeke,
te dvije splavi
kojima sam oplodio svijet...*

Djela tog književnog barda prevedena su na francuski, engleski, njemački, poljski, češki, talijanski, mađarski... Punih 30 godina hrvatska književna kritika uglavnom je prešućivala njegovo književno djelovanje, a za to vrijeme u Francuskoj bio je slavljn i hvaljen kao veliki pjesnik – potvrda da se istinska kvaliteta nikad nije mogla niti zanijekati niti baciti u kakav zakutak. – Lidija Pavlović-Grgić

Knjige pjesama

Gramatika ili progonstvo (1961.)	Jedina nada (1962.)
Sedam vječnih pitanja (1965.)	Kraljica puteva (1968.)
Zmije odlaze s onu stranu svijeta (1985.)	Poezija (izbor, 1971.)
Putnik na svoju odgovornost (1985.)	Kad budem velik kao mrav (1997.)
Čempres u zavičaju (izbor, 1980.)	Križaljka za čitanje sudbine (1985.)
Popravni ispit (1889.)	Pčela i metak (1995.)
Pisma nebeskom gromu (1996.)	Sarajevo, a zalazi sunce (1996.)
Tajna večera (1997.)	Izabrane pjesme (1999.)

ROMANI I DRAME

- ❖ Još kao student objavljuje roman *Gorko sunce*, nagrađen na anonimnom natječaju za suvremenu prozu.
- ❖ Nakon toga slijede romani: *Drvo s Paklenih Vrata*, *Deveto čudo na istoku*, *Dan hapšenja Vile Vukas*, *Jadi mladog karijerista*, *Čudotvorna biljka doktora Engela*, *Strijeljanje ustaše Broza*, *Plamen i slamka*, *Poraz osvjetnika*.
- ❖ Drame: *Andrija Hebrang*, *Miljenik partije Buharin*.
- ❖ Njegova su djela prevedena na gotovo sve europske i svjetske jezike.

Roman *Poraz osvjetnika* preveden je 2015. na nizozemski jezik pod nazivom *Wraak* (osveta).

DOMAĆI URADAK

- ❖ Odredite književni rod i vrstu.
- ❖ Promotrite strofu i stih pjesme, odredite rimui ritam.
- ❖ Odredite temu pjesme, motive i pjesničke slike.
- ❖ Prepoznajte stilske figure.
- ❖ Kako pjesnik doživljava odlazak, s čime uspoređuje svoju ukorijenjenost?
- ❖ Što odlazak znači za pjesnika u psihološko-emotivnom smislu.
- ❖ Potkrijepi osjećaje tjeskobe, odnosno teret otuđenja stihovima iz pjesme.
- ❖ Protumači stih: Odmicao sam. Pratila me pjesma budne kukavice.

Čempres u zavičaju

*Pokupio sam sve svoje,
sve ono što sam imao
i sve ono što sam
ikad sanjao
a sve to
nije bilo ni premnogo ni
preteško: tek kap neba na dlanui
crn kamen
na srcu*

*Dvije ruke kao dvije
udovice: jedna u plaču, druga
u nevolji.
I, zaputio sam se u taj
drugi svijet*

*Kovao sam taj plan, potajno, i mučki,
noću,
kad i domaći pas i bjelosvjetski vjetar
padaju u muk.*

*Ali
motrio je to, budnim
okom,
stari, vjerni, noćnik – čempres u zavičaju.
Odlomio sam se, od zemlje.*

*Pokidao žile i,
presjekao korijenje, zakoračio prije
dana, okrenuo se,
posljednji put, i pljunuo.
I – niko to nije
vidio.*

*Odmicao sam. Pratila me jutarnja pjesma budne
kukavice.
Ali,
niko to nije čuo.*

*Mori me tišina: odlazim,
lopovski, nepovratno. A rastao sam
zajedno sa čempresom.*

*Kad stignem na vrata drugog
svijeta,
čempres će čelom već taknuti
sunce, a ja ću imati
kriva leđa
i još jednog lupeža u duši.*

*Osim čempresa u dalekom zavičaju
niko to
znati neće.*